

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет міжнародної економіки

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Допущено до захисту
Завідуюча кафедрою
к.е.н., доцент Давиденко І. В.

(підпис)
“26” травня 2019 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр**

зі спеціальності 242 «Туризм»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою «Туризм»
(назва освітньої програми)

на тему: «Шляхи підвищення прибутку від основної діяльності туристичних підприємств»

Виконавець

студент факультету міжнародної економіки

Нкурунзіза Роман Александрович

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

(науковий ступінь, вчене звання)

Павлоцький Володимир Якович

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ОДЕСА – 2019

АНОТАЦІЯ

Нкурунзіза Р.А. «Шляхи підвищення прибутку від основної діяльності туристичних підприємств»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 242 «Туризм»

(шифр та назва спеціальності)

за освітньою програмою «Туризм»

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти забезпечення збільшення прибутковості діяльності туристичних підприємств на ринку. Висвітлено значення різноманітних видів подій для організації туристичної діяльності в світі та в Україні.

Проаналізовано фінансово-господарську діяльність туристичного оператора «Академтур» за 2016-2018 рр. Винайдено резерви підвищення ефективності діяльності підприємства, а також його прибутковості за рахунок диверсифікації послуг. Запропоновано впровадження нового внутрішнього туру, що передбачає відвідання одеськими туристами міста Львову та національного природного парку «Синевір». Обґрунтовано економічна доцільність розробки внутрішніх турів для туристичного підприємства.

Ключові слова: внутрішній туризм, ефективність господарської діяльності, рентабельність, калькулювання витрат, точка беззбитковості, постійні та змінні витрати, CVP-аналіз.

ANNOTATION

Nkurunziza R.A. **«Ways of increasing the revenue of tour operators»**

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree
in the specialty 242 «Tourism»

(code and name of the specialty)

for the educational program «Tourism»

(title of the educational program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

The work deals with the theoretical aspects of ensuring the increase of revenue of tourism enterprises on the market. The importance of various types of events for organizing tourist activity in the world and in Ukraine is highlighted.

Author analyzed the financial-economic activity of the tourist operator “Academtour” for 2016-2018. Provisions were made for increasing the efficiency of the enterprise, as well as its increase of revenue through diversification of services.

Author proposed the introduction of a new internal tour, which involves tourists from Odesa visiting city Lviv, as well National Natural Park “Sinevir”. The economic expediency of the development of internal tours for a tourist enterprise is substantiated.

Keywords: internal tourism, efficiency of economic activity, profitability, cost calculation, break-even point, fixed and variable costs, CVP-analysis.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИБУТКУ ТА ШЛЯХІВ ЙОГО ПІДВИЩЕННЯ	6
1.1. Прибуток підприємства як економічна категорія.....	6
1.2. Види прибутку, формування та його розподіл.....	9
1.3. Фактори підвищення рентабельності та збільшення прибутку.....	25
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПП «АКАДЕМТУР» З НАДАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ.....	29
2.1. Організаційно-економічна характеристика ПП «Академтур».....	29
2.2. Аналіз основної операційної діяльності ПП «Академтур».....	35
2.3. Оцінка фінансового стану та основних економічних показників діяльності ПП «Академтур»	46
РОЗДІЛ 3. МОЖЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ ЗА РАХУНОК ПРОЕКТУВАННЯ ВНУТРІШНІХ ТУРІВ.....	55
3.1. Формування пропозицій щодо проектування нового внутрішнього туру для ПП «Академтур».....	55
3.2. Калькулювання собівартості та визначення беззбиткового обсягу реалізації внутрішніх турів до Львову.....	59
ВИСНОВКИ.....	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	69

ВСТУП

Розвиток ринкових відносин вимагає здійснення нової фінансової політики, посилення і впливу на прискорення соціально-економічного розвитку України, зростання ефективності виробництва і зміцнення фінансів держави. Важлива роль у забезпеченні всебічної інтенсифікації виробництва і підвищення його ефективності належить прибутку. Отримання його є обов'язковою умовою функціонування підприємства.

Будучи джерелом виробничого і соціального розвитку, прибуток займає провідне місце в забезпеченні самофінансування підприємств і об'єднань, можливості яких багато в чому визначаються тим, наскільки доходи перевищують витрати.

Прибуток - об'єктивна економічна категорія товарно-грошових відносин. Формування регульованого ринку товарів супроводжується підвищенням ролі прибутку в системі показників економічної характеристики діяльності підприємств. До того ж прибуток – це реальна база оподаткування і, як правило, джерело сплати податків.

Прибуток займає одне з центральних місць у загальній системі вартісних інструментів і важелів управління економікою. Це виражається в тому, що фінанси, кредит, ціни, собівартість і інші важелі прямо чи опосередковано пов'язані з прибутком.

Актуальність теми роботи. Удосконалення фінансових відносин передбачає залучення в господарський оборот вільних фінансових ресурсів підприємств, населення і підвищення ефективності їх використання.

Таким чином, прибуток є складовим елементом ринкових відносин. Вона грає важливу роль у формуванні доходів бюджету та створення ринків засобів виробництва, предметів народного споживання та інших.

Вивчення соціально-економічної сутності прибутку має першорядне значення для розгляду джерел її формування, розробки системи розподілу, формування основних напрямків діяльності підприємств, вирішення соціальних проблем. Всі ці напрямки розглянуті в роботі. Мета дипломної роботи: вивчити сутність прибутку, його роль в діяльності підприємства та шляхи підвищення прибутку в ПП «Академтур».

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування можливості підвищення прибутковості діяльності вітчизняного туроператора «Академтур», шляхом розробки нового туру.

Об'єктом кваліфікаційної роботи є процес управління прибутком туристичних підприємств.

Предметом дослідження є шляхи підвищення прибутку туристичного оператора «Академтур».

Для досягнення поставленої мети в роботі пропонується вирішити, такі **завдання:**

- дослідити теоретичні засади управління прибутком підприємств туристичного сектору.
- провести аналіз основних техніко-економічних показників роботи підприємства;
- провести аналіз обсягу виробленої продукції;
- провести аналіз прибутку;
- провести аналіз рентабельності;
- запропонувати техніко-економічні заходи з підвищення прибутку ПП «Академтур»;
- розрахувати економічну ефективність проектних рішень.

Для вирішення поставлених завдань у дипломному проекті використані метод порівняння, метод абсолютних різниць, метод ланцюгових підстановок, табличний, графічний метод.

У процесі вивчення даної теми і підготовки кваліфікаційної роботи були використані нормативно-правові акти України, фінансова і статистична звітність ПП «Академтур», окремі Інтернет-ресурси, статті з фахових періодичних видань, а також науково-практичні видання та навчальні посібники вітчизняних та зарубіжних авторів: О. Ю. Дмитрука., Г.О Сорокіної, В.І. Вишневського, О.О Любіцевої, І.Т. Русєва, І.В. Давиденко, В.Б. Леоненко, М.П. Стеценко, Ю.М. Возного, С.С. Волкова, Т.М. Черевченко, В.Г. Герасименка.

Тема кваліфікаційної роботи відповідає напрямам наукових досліджень кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу Одеського національного економічного університету.

РОЗДІЛ 1. Методологічні основи дослідження прибутку та шляхів

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного в роботі аналізу ми з'ясували, що впровадження нового внутрішнього туру є додатковим резервом збільшення доходності та прибутковості, і як результат – підвищення ефективності господарської діяльності підприємства. Основні висновки нашого дослідження можна звести до викладеного нижче:

1. Туристичний оператор «Академтур» успішно функціонує на ринку туристичних послуг, спеціалізуючись на турах культурно-пізнавального спрямування, переважно до країн Середземномор'я. Фінансова звітність підприємства за 2018 рік показує задовільні результати, які значно перевищують показники, що були отримані у попередньому році. У 2017 році туристичне підприємство отримало збиток у розмірі 19,5 тис. грн., а у 2018 році чистий прибуток становив 16,9 тис. грн. Підприємство має можливості збільшити прибутковість за рахунок розширення асортименту туристичних послуг та впровадження нових турів.

2. Компанія спеціалізується переважно на виїзному туризмі, та розробляє культурно-пізнавальні тури. По результатах 2018 року туроператор «Академтур» обслуговував 223 туриста (що складає 75,01% із загальної кількості обслуговуваних туристів), які обрали дані тури. Відповідно, має місце висока конкуренція і як результат – зниження чистого прибутку. Для того аби підвищити показники рентабельності, а разом з цим і привабливість пропозиції для нових клієнтів, було вирішено спроектувати новий тур до дестинації, на даний час відсутньої в продуктивній лінійці ПП «Академтур»

3. Нами був розроблений тур пізнавального спрямування за маршрутом «Одеса-Львів-Пилипець-Келечин-Сойми-Львів-Одеса». Для розробленого туристичного продукту нами була розрахована точка беззбитковості, яка склала 21 тур.

4. Спроектований тур, за умови його включення до асортименту туроператора «Академтур», підвищить його конкурентоспроможність на ринку внутрішнього туризму. При цьому можливий обсяг додаткового прибутку від реалізації пропонованих послуг складе 38570 грн., а рентабельність діяльності із впровадження туру складе 3.51%, що значно перевищує середній показник підприємства станом на 2018 рік.

5. Отримані дані, підтверджують доцільність впровадження нового пізнавального внутрішнього туру до Львову та Синевіру до асортименту туристичних продуктів туристичного оператора «Академтур».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Звіти за Формою № 1-туризм «Звіт про туристичну діяльність ПП «Академтур» за 2016-2018 роки.
2. Ильина Е.В. Туроперейтинг: организация деятельности. Учебник. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 256 с.
3. Восколович Н.А. Маркетинг туристичних послуг / Н.А. Восколович. – М. : Економічний факультет МРУ, ТЕИС, 2010. – 167 с.
4. Лень В.С. Управлінський облік. Навчальний посібник. 2-ге вид, К.: Знання, 2006.- 317с.
5. Дідковська Л.Г. Менеджмент: навч. посіб. / Л.Г. Дідковська, П.Л. Гордієнко. – К.: Алерта, КНТ, 2007. – 516 с.
6. Парасій-Вергуненко І.В. Аналіз операційної діяльності підприємства: проблеми та перспективи подальших досліджень. // Міжнародний науковий журнал. Випуск 2. 2016. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: // http://sophus.at.ua/IA_2016_2/12_parasij-vergunenko_irina_analiz_operacijnoji_di.pdf
7. Чумаченко, М. Г. Економічний аналіз: навч. посібник / М. А. Болюх [та ін.]; ред. М.Г. Чумаченко; Київський національний економічний ун-т. – 2.вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2003. – 555 с.
8. Березін О.В. Економіка підприємства: навч. посібн. / О.В. Березін, Л.М. Березіна, Н.В. Бутенко – К. : Знання, 2012. – 390 с.
9. Зянько В.В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум / В.В. Зянько, І.Ю. Єпіфанова. – Вінницький національний технічний ун-т. – Вінниця : ВНТУ, 2008. – 83с.
10. Управління підприємством: організаційно-економічний аспект: монографія / за ред. д-ра екон. наук, проф. В.М. Нижника, канд. екон. наук, доц.. М.В. Ніколайчука. – Хмельницький: ХНУ, 2010. – 389 с/

11. Ефективність господарської діяльності [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://center-yf.ru/data/economy/effektivnost-hozyaystvennoy-deyatelnosti.php>.
12. Литвинова, Ольга Володимирівна. Стратегія розвитку сталого туризму в Україні. Diss. ступеня канд. економічних наук: спец. 08.00. 03 «Економіка та управління національним господарством»/ОВ Литвинова.— Донецьк, 2013.—19 с, 2013.
13. Тимчишин-Чемерис, Ю. В., О. І. Пастернак. "Напрями підвищення конкурентоспроможності підприємств туристичної справи в Україні." Міжнародний науковий журнал Інтернаука 7 (2017): 165-171.
14. Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств." Відомості Верховної Ради України 4 (1995): 24-01.
15. Багорка, М. О., І. А. Білоткач. "Диверсифікація як фактор підвищення ефективності діяльності підприємств в сучасних умовах." Інвестиції: практика та досвід 10 (2009): 17-21.
16. Охота, В. І. "Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємств готельної індустрії." Інвестиції: практика та досвід 5 (2017): 46-49.
17. Давиденко, І. В. "Сучасні напрями стратегічного управління туристичним підприємством." (2017).
18. Димеденко, І.В. Управління розвитком підприємств туристичного бізнесу. Diss. спец. 08.00. 04/ІВ Димеденко.
19. Богданова, Жаннета Анатоліївна. "Бухгалтерський облік і контроль туристичної діяльності." (2011).
20. Михайліченко, Ганна Іванівна. "Туристичний потенціал: методи оцінювання та інноваційний розвиток." Проблеми економіки 1 (2013): 115-123.
21. Забуранна, Л. В. "Концепція управління розвитком туристичних підприємств." Науковий вісник Чернігівського державного інституту економіки і управління 3 (2011): 11.

22. Мазур, Ю. П. "Діяльність підприємств на ринку туристичних послуг." Включено до переліків № 1 і № 6 фахових видань ВАК України з сільськогосподарських та економічних наук (Бюлетень ВАК України № 8 і № 11, 2009 рік). (2011): 223.
23. Блонська, В. І., О. Р. Венгжин. "Ефективне управління прибутком підприємства—основа розвитку його стратегічного потенціалу." Науковий вісник НЛТУ України 21.17 (2011).
24. Бойко, Маргарита. "Диференціація туристичних продуктів." Вісник Київського національного торговельно-економічного університету 5 (2012): 18-27.
25. Бедрадіна, Г. К. "Оцінка якості менеджменту туристичної фірми на основі ключових економічних показників." (2010).
26. Нагайчук, В. В. "Управління якістю прибутку підприємства." Актуальні проблеми розвитку економіки регіону 7 (2) (2011): 91-95.
27. Герасименко, В. Г., Галасюк, С.С., Нездоймінов, С.Г., Давиденко, І.В., Гусева, О.В., Єгупова, І.М., Бортник, Л.В. "Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку." (2013).
28. Гринько, Т. В. "Удосконалення управління підприємствами туристичної сфери." Економіка. Фінанси. Право 5 (2013): 13-15.
29. Кальченко, О. М. "Економічна безпека підприємств туристичної сфери." Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки 1 (2013): 136-143.
30. Блонська, В. І., Венгжин, О.Р. "Ефективне управління прибутком підприємства—основа розвитку його стратегічного потенціалу." Науковий вісник НЛТУ України 21.17 (2011).

ДОДАТКИ